

Số: 34 /TANDTC-PC

Hà Nội, ngày 16 tháng 3 năm 2020

V/v trả lời kiến nghị của cử tri gửi tới
 AN PHÒNG ĐỀ BÀN HỌNG
 VÀ UBND TỈNH TÂY NINH
 sau Kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XIV

Số:
 Ngày: 18/3

Kính gửi: Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Tây Ninh

Tòa án nhân dân tối cao đã nhận được kiến nghị của cử tri tỉnh Tây Ninh do Ban Dân nguyện Ủy ban Thường vụ Quốc hội chuyển đến theo Công văn số 03/BDN ngày 08-01-2020. Trước hết, Tòa án nhân dân tối cao trân trọng cảm ơn Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Tây Ninh đã phản ánh kiến nghị của cử tri đối với hoạt động của Tòa án nhân dân.

Về những nội dung cụ thể, Tòa án nhân dân tối cao xin được trả lời như sau:

1. Kiến nghị liên quan đến thi hành Bộ luật Tố tụng hình sự

- Đối với vụ án tạm đình chỉ do bị can bị bệnh tâm thần: Trường hợp cơ quan giám định kết luận không cần điều trị bắt buộc, bị can được trở về với gia đình thì không có quy định nào theo dõi, giám sát và giám định tâm thần lại các đối tượng này để xử lý. Trường hợp có kết luận giám định họ không có khả năng phục hồi thì việc đình chỉ giải quyết vụ án cũng còn ý kiến chưa thống nhất. Đề nghị ban hành văn bản hướng dẫn thi hành vấn đề này.

Về vấn đề này, hiện nay liên ngành các cơ quan tố tụng ở trung ương đang nghiên cứu, soạn thảo dự thảo Thông tư liên tịch về "Quy định phối hợp thực hiện một số điều của Bộ luật Tố tụng hình sự về quản lý, giải quyết các vụ án, vụ việc tạm đình chỉ", do Viện kiểm sát nhân dân tối cao chủ trì soạn thảo, trong đó có nội dung hướng dẫn về theo dõi, xử lý trường hợp tạm đình chỉ đối với bị can, bị cáo mắc bệnh tâm thần, một bệnh khác làm mất khả năng nhận thức, khả năng điều khiển hành vi như đã nêu ở trên.

2. Kiến nghị liên quan đến thi hành Bộ luật Hình sự

- Thời gian qua ở địa phương xảy ra một số trường hợp người từ đủ 16 tuổi bị bệnh tâm thần, không đủ năng lực điều khiển hành vi hoặc khuyết tật thường bị các đối tượng xấu lợi dụng để thực hiện hành vi xâm hại tình dục (không thuộc trường hợp giao cấu, hiếp dâm) hoặc có hành vi kích dục (sờ, bóp vào bộ phận sinh dục, vùng nhạy cảm...) nhưng Bộ luật Hình sự không quy định đối với những trường hợp này nên không xử lý được. Việc này gây dư luận không tốt trong xã hội dẫn đến việc gia đình nạn nhân không hiểu đi khiếu nại nhiều nơi.

- Hiện nay hoạt động cho vay lãi nặng diễn biến phức tạp, thủ đoạn tinh vi, che giấu hành vi cho vay lãi nặng dưới hình thức hợp đồng thuê, mượn, mua bán tài sản như xe, điện thoại... nên khó khăn cho việc chứng minh tội phạm để xử lý hình sự. Nhiều trường hợp người đi vay không hợp tác với cơ quan công

an do sợ bị gia đình phát hiện việc lén lút vay nợ bên ngoài để chi tiêu cá nhân koặc cờ bạc, có trường hợp sợ bị trả thù nên công tác đấu tranh, xử lý với các băng nhóm cho vay lãi nặng cũng gặp khó khăn. Bên cạnh đó tội cho vay lãi nặng theo Điều 201 Bộ luật Hình sự quy định chế tài còn nhẹ, chưa có hướng dẫn cụ thể của các cơ quan tư pháp nên nhiều vụ không xử lý hình sự được mà chỉ xử lý hành chính hoặc chỉ xử lý hình sự đối với các đối tượng khác có liên quan như cưỡng đoạt tài sản, bắt giữ người trái pháp luật...

- Tình tiết để định tội trong một số tội danh quy định tại Bộ luật Hình sự, trong đó có tội hủy hoại tài sản hoặc cố ý làm hư hỏng tài sản quy định tại điểm c khoản 1 Điều 178: “gây ảnh hưởng xấu đến an ninh trật tự, an toàn xã hội”. Tuy nhiên, chưa có quy định hoặc có văn bản hướng dẫn cụ thể tình tiết này.

- Tại khoản 1 Điều 193 tội sản xuất, buôn bán hàng giả là lương thực, thực phẩm, phụ gia thực phẩm và khoản 1 Điều 194 tội sản xuất, buôn bán hàng giả là thuốc chữa bệnh, thuốc phòng bệnh không có quy định về định lượng hoặc giá trị thiệt hại để xử lý tội phạm và không có quy định đã bị xử phạt hành chính.

Bộ luật Hình sự số 100/2015/QH13 đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Luật số 12/2017/QH14, có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01-01-2018. Để thi hành Bộ luật này, ngày 20-6-2017, Quốc hội khóa XIV đã ban hành Nghị quyết số 41/2017/QH14 về việc thi hành Bộ luật Hình sự và các đạo luật liên quan, trong đó có giao cho Tòa án nhân dân tối cao thông qua công tác tổng kết việc áp dụng pháp luật, giám đốc việc xét xử hướng dẫn áp dụng thống nhất các quy định của Bộ luật Hình sự trong xét xử. Thực hiện nhiệm vụ được Quốc hội giao, trong thời gian qua, Tòa án nhân dân tối cao đã nghiên cứu xây dựng và ban hành nhiều nghị quyết của Hội đồng Thẩm phán¹, án lệ, giải đáp và công văn nghiệp vụ để hướng dẫn, bảo đảm áp dụng thống nhất các quy định của Bộ luật Hình sự trong xét xử. Trong thời gian tới đây, Tòa án nhân dân tối cao sẽ tiếp tục nghiên cứu, ban hành các văn bản hướng dẫn, để tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc đối với việc thi hành quy định tại các điều 178, 193, 194 và các quy định khác

¹ Các Nghị quyết của HĐTP hướng dẫn BLHS đã ban hành:

- Nghị quyết số 01/2016/NQ-HĐTP ngày 30-6-2016 hướng dẫn áp dụng một số quy định tại khoản 3 Điều 7 BLHS.
- Nghị quyết số 01/2018/NQ-HĐTP ngày 24-4-2018 hướng dẫn áp dụng Điều 66 và Điều 106 của BLHS về tha tù trước thời hạn có điều kiện.
- Nghị quyết số 02/2018/NQ-HĐTP ngày 15-5-2018 hướng dẫn áp dụng điều 65 của BLHS về án treo.
- Nghị quyết số 05/2018/NQ-HĐTP ngày 05-11-2018 hướng dẫn áp dụng Điều 234 về tội vi phạm quy định về bảo vệ động vật hoang dã, Điều 244 về tội vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm của Bộ luật Hình sự.
- Nghị quyết số 02/2019/NQ-HĐTP ngày 11-01-2019 hướng dẫn áp dụng Điều 150 về tội mua bán người và Điều 151 về tội mua bán người dưới 16 tuổi của Bộ luật Hình sự.
- Nghị quyết số 03/2019/NQ-HĐTP ngày 24-5-2019 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao hướng dẫn áp dụng Điều 324 của Bộ luật Hình sự về tội rửa tiền;
- Nghị quyết số 05/2019/NQ-HĐTP ngày 15-8-2019 hướng dẫn áp dụng Điều 214 về tội gian lận bảo hiểm xã hội, bảo hiểm thất nghiệp, Điều 215 về tội gian lận bảo hiểm y tế và Điều 216 về tội trốn đóng bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp cho người lao động của Bộ luật Hình sự;
- Nghị quyết số 06/2019/NQ-HĐTP ngày 01-10-2019 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao hướng dẫn áp dụng một số quy định tại các điều 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147 của Bộ luật Hình sự và việc xét xử vụ án xâm hại tình dục người dưới 18 tuổi;
- Nghị quyết số 07/2019/NQ-HĐTP ngày 25-10-2019 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao hướng dẫn áp dụng một số quy định tại Điều 299 và Điều 300 của Bộ luật Hình sự.

của Bộ luật Hình sự, bảo đảm áp dụng thống nhất pháp luật trong xét xử theo đúng quy định tại khoản 2 Điều 3 của Nghị quyết số 41/2017/QH14 ngày 20-6-2017 của Quốc hội.

Đối với kiến nghị hướng dẫn một số quy định của Bộ luật Hình sự về các tội phạm xâm hại tình dục, tội cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự đã được Tòa án nhân dân tối cao hướng dẫn tại Nghị quyết số 06/2019/NQ-HĐTP ngày 01-10-2019 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao hướng dẫn áp dụng một số quy định tại các điều 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147 của Bộ luật Hình sự và việc xét xử vụ án xâm hại tình dục người dưới 18 tuổi và Công văn số 212/TANDTC-PC ngày 13-9-2019 về việc thông báo kết quả giải đáp trực tuyến.

Đối với kiến nghị về việc xử lý một số hành vi xâm phạm danh dự, nhân phẩm người khác mà chưa đến mức bị xử lý hình sự về tội phạm xâm hại tình dục, Tòa nhân dân tối cao sẽ tiếp tục phối hợp với các cơ quan có thẩm quyền nghiên cứu, đề xuất xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật về lĩnh vực này.

Một lần nữa, Tòa án nhân dân tối cao trân trọng cảm ơn sự quan tâm của cử tri và Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Tây Ninh, đồng thời, mong muốn sẽ tiếp tục nhận được sự quan tâm hơn nữa của cử tri và Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Tây Ninh đối với công tác của Tòa án nhân dân.

Trên đây là trả lời của Tòa án nhân dân tối cao đối với kiến nghị của cử tri tỉnh Tây Ninh, trân trọng gửi tới Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Tây Ninh để trả lời cử tri. *HC*

Nơi nhận:

- Như trên;
- Ban Dân nguyện;
- Lưu: VT, Vụ PC&QLKH TANDTC.

CHÁNH ÁN
HC
Nguyễn Hòa Bình